

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2026
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΧΗΜΕΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α

- A1. β
A2. γ
A3. α
A4. δ

- A5. 1) Λ   2) Σ   3) Λ   4) Σ   5) Σ

ΘΕΜΑ Β

B1

α) Ηλεκτρονιακές δομές:

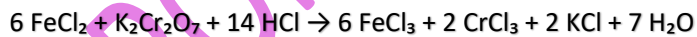
Στοιχείο	Ηλεκτρονιακή δομή
Χ	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3$
Ψ	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^5$
Ω	$1s^2 2s^2 2p^6 3s^1$

β) Η πρώτη ενέργεια ιοντισμού αυξάνεται όσο δυσκολεύεται η απομάκρυνση ηλεκτρονίου.

$$E_{i_1}(\Omega) < E_{i_1}(X) < E_{i_1}(\Psi)$$

B2

α) Ισοσταθμισμένη οξειδοαναγωγική αντίδραση:

β) Χαρακτηρισμός ουσιών:

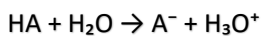
Ρόλος	Ουσία	Μεταβολή αριθμού οξείδωσης
Οξειδωτικό	$\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$	Cr: +6 → +3
Αναγωγικό	FeCl_2	Fe: +2 → +3

Το Cr ανάγεται, άρα η ένωση του Cr λειτουργεί ως οξειδωτικό. Το Fe οξειδώνεται, άρα το FeCl_2 λειτουργεί ως αναγωγικό.

B3

i) Για το HA:

Αν το HA είναι ισχυρό οξύ και $c = 0,01 \text{ M} = 10^{-2} \text{ M}$, τότε $[\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-2} \text{ M}$.

$$\text{pH} = -\log[\text{H}_3\text{O}^+] = -\log(10^{-2}) = 2$$

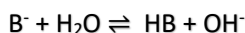
Άρα το HA είναι ισχυρό οξύ.

ii) Για το HB:

Αν το HB ήταν ισχυρό, το άλας NaB δεν θα επηρέαζε το pH και θα είχαμε $\text{pH} = 7$, όχι $\text{pH} = 9$.

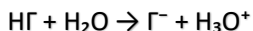
Επομένως το HB είναι ασθενές οξύ και πραγματοποιείται η αντίδραση:

Επομένως το διάλυμα είναι βασικό ($\text{pH}=9$)

iii) Για το ΗΓ:

Αν το ΗΓ ήταν ισχυρό, από $\text{pH} = 2$ θα ίσχυε $[\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-2} \text{ M}$, άρα $c = 10^{-2} \text{ M}$.

Με αραιώση:

$$c \cdot V = c' \cdot V' \Rightarrow 10^{-2} \cdot 10^{-2} = c' \cdot 10^{-1} \Rightarrow c' = 10^{-3} \text{ M}$$

$$\text{pH}' = -\log(10^{-3}) = 3 \neq 2,5$$

Επομένως το ΗΓ είναι ασθενές οξύ.

B4

Δίνονται δύο διαλύματα 6% w/v: ουρία με $\text{Mr} = 60$ και ουσία X. Η κινητή ημιπερατή μεμβράνη μετακινείται προς τα αριστερά, άρα πιο πολλά μόρια νερού μετακινούνται από το διάλυμα A προς το διάλυμα B. Επομένως το διάλυμα A ήταν υποτονικό.

$$\Pi_A < \Pi_B \Rightarrow C_A \cdot R \cdot T < C_B \cdot R \cdot T \Rightarrow C_A < C_B$$

$$C_A = 6/(\text{Mr}_A \cdot 0,1), \quad C_X = 6/(\text{Mr}_X \cdot 0,1)$$

$$6/(\text{Mr}_A \cdot 0,1) < 6/(\text{Mr}_X \cdot 0,1) \Rightarrow \text{Mr}_A > \text{Mr}_X \Rightarrow 60 > \text{Mr}_X$$

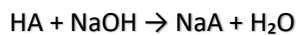
Άρα η ουσία X έχει Mr μικρότερο από 60. Η ουσία X είναι η μεθανάλη, HCHO , με $\text{Mr} = 30$.

Σωστή απάντηση: i.

B5

α) Σωστή απάντηση: ii.

β) Στο ισοδύναμο σημείο πραγματοποιείται πλήρης εξουδετέρωση:

Στο μέσο της ογκομέτρησης έχουν προστεθεί $n/2$ mol NaOH. Το διάλυμα περιέχει ίσες ποσότητες ασθενούς οξέος HA και συζυγούς βάσης A^- .

	HA	NaOH	NaA
Αρχικά	n	n/2	-
Μεταβολή	-n/2	-n/2	+n/2
Τελικά	n/2	-	n/2

Άρα οι συγκεντρώσεις οξέος και συζυγούς βάσης είναι ίσες:

$$C_{\text{οξ}} = C_{\text{βασ}} = (n/2)/V'$$

Από $\text{pH} = 5$ προκύπτει $[\text{H}_3\text{O}^+] = 10^{-5}$ M. Για ρυθμιστικό διάλυμα:

$$[\text{H}_3\text{O}^+] = K_a \cdot C_{\text{οξ}}/C_{\text{βασ}}$$

Επειδή $C_{\text{οξ}} = C_{\text{βασ}}$, έχουμε:

$$K_a = 10^{-5}$$

Άρα σωστό είναι το ii.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1

Ταυτοποίηση των οργανικών ενώσεων:

Ένωση	Τύπος
A	HCOOCH ₃
B	HCOONa
Γ	CH ₃ OH
Δ	CH ₃ Cl
E	CH ₃ MgCl
Θ	CH ₂ O
K	CH ₃ CH ₂ OH
M	CH ₂ =CH ₂
N	BrCH ₂ CH ₂ Br
Π	CH≡CH
P	CuC≡CCu

Γ2

α) Τα ισομερή που έχουν μοριακό τύπο C₄H₉OH είναι:

Ισομερές	Συντακτικός τύπος
1-βουτανόλη	CH ₃ CH ₂ CH ₂ CH ₂ OH
2-βουτανόλη	CH ₃ CH(OH)CH ₂ CH ₃
2-μεθυλο-1-προπανόλη	(CH ₃) ₂ CHCH ₂ OH
2-μεθυλο-2-προπανόλη	(CH ₃) ₃ COH

Το μείγμα χωρίζεται σε τρία ίσα μέρη.

Έστω x mol της αλκοόλης Σ και γ mol της αλκοόλης Τ στο αρχικό μείγμα.

1^ο μέρος - Αντίδραση με Na: αντιδρούν και οι δύο αλκοόλες.

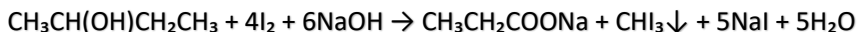

Στο 1/3 του μείγματος παράγονται x/6 mol H₂ από τη Σ και γ/6 mol H₂ από την Τ. Από τον όγκο H₂:

$$n(H_2) = 2,24/22,4 = 0,1 \text{ mol}$$

$$x/6 + \gamma/6 = 0,1 \Rightarrow x + \gamma = 0,6 \quad (1)$$

2^ο μέρος - Αντίδραση με I₂/NaOH: κίτρινο ίζημα δίνει η 2-βουτανόλη.

Από την ποσότητα ιζήματος προκύπτει:

$$\gamma/3 = 0,12 \Rightarrow \gamma = 0,36 \text{ mol}$$

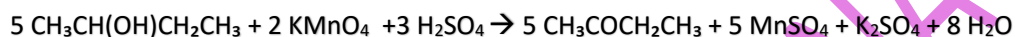
Με αντικατάσταση στην (1):

$$x + \gamma = 0,6 \Rightarrow x = 0,24 \text{ mol}$$

β) Η ένωση Σ είναι η τριτοταγής αλκοόλη:

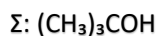
γιατί για την ποσότητα του KMnO₄ που απαιτείται την καταναλώνει πλήρως η 2-βουτανόλη όπως φαίνεται στην παρακάτω αντίδραση.

$$n\text{KMnO}_4 = 0,48 \cdot 0,1 = 0,048 \text{ mol}$$

$$5 \text{ mol} \qquad \qquad \qquad 2 \text{ mol}$$

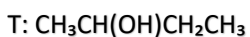
$$0,12 \qquad \qquad \qquad \omega = 0,048$$

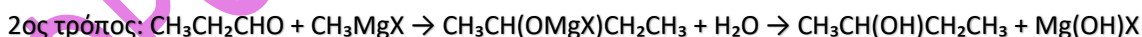
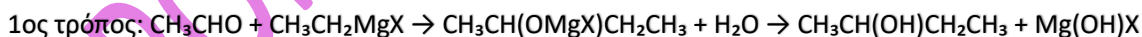
Ο μοναδικός τρόπος παρασκευής της μέσω αντίδρασης καρβονυλικής ένωσης με αντιδραστήριο Grignard είναι:

Άρα η Τ είναι η 2-βουτανόλη:

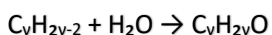

γ) Δύο τρόποι παρασκευής της 2-βουτανόλης με Grignard:

Γ3

Η ένωση Φ είναι αλκίνιο και η Χ καρβονυλική ένωση. Από την ενυδάτωση αλκινίου προκύπτει καρβονυλική ένωση Χ:

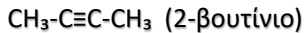
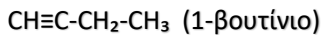

Για την ένωση Χ γνωρίζουμε ότι έχει 12 σ δεσμούς. Για κορεσμένη μονοκαρβονυλική ένωση C_nH_{2n}O:

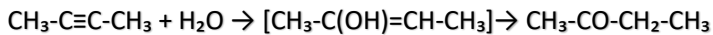
$$\text{C-C: } n-1, \quad \text{C-H: } 2n, \quad \text{C-O: } 1 \Rightarrow \text{σ συνολικά } 3n \text{ σ δεσμοί}$$

$$3n = 12 \Rightarrow n = 4$$

Άρα ο μοριακός τύπος είναι C_4H_6 για το αλκίνιο Φ. Τα πιθανά αλκίνια είναι:

Για να είναι τα άτομα C του τριπλού δεσμού σε ευθεία όπως απαιτείται, η ένωση Φ είναι το 2-βουτίνιο, γιατί οι 2 μεσαίοι άνθρακες στο μόριο εμφανίζουν sp-υβριδισμό και έτσι οι 4 άνθρακες στο μόριο είναι συνευθειακοί.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1

Δίνεται $V = 10 \text{ L}$. Στη χημική ισορροπία τα συνολικά mol αερίων είναι 12 mol.

mol	$2NO$	+	O_2	$\rightleftharpoons$	$2NO_2$
Αρχικά	n_1		n_2		-
Μεταβολή	$-2x$		$-x$		$+2x$
Ισορροπία	n_1-2x		n_2-x		$2x$

Από τα δεδομένα ισορροπίας:

$$n_1 - 2x = 2x \Rightarrow n_1 = 4x$$

$$n_2 - x = 2x \Rightarrow n_2 = 3x$$

$$n_{\text{ολ}} = n_1 - 2x + n_2 - x + 2x = 12$$

$$4x + 3x - x = 12 \Rightarrow 6x = 12 \Rightarrow x = 2 \text{ mol}$$

Άρα $n_1 = 8 \text{ mol}$ και $n_2 = 6 \text{ mol}$. Στην ισορροπία: $NO = 4 \text{ mol}$, $O_2 = 4 \text{ mol}$, $NO_2 = 4 \text{ mol}$.

α) Βαθμός μετατροπής του NO:

$$\alpha = 2x/n_1 = 4/8 = 0,5 = 50\%$$

Σταθερά ισορροπίας:

$$K_c = [NO_2]^2 / ([NO]^2[O_2])$$

$$K_c = (4/10)^2 / ((4/10)^2 \cdot (4/10)) = 10/4 = 2,5$$

β) Θερμότητα αντίδρασης. Για 2 mol NO_2 εκλύονται z kJ. Για 4 mol NO_2 εκλύονται 144 kJ:

$$4z = 2 \cdot 144 \Rightarrow z = 72 \text{ kJ}$$

Επειδή η αντίδραση είναι εξώθερμη:

$$\Delta H_1 = -72 \text{ kJ}$$

Υπολογισμός $\Delta H_{f(\text{NO})}$.

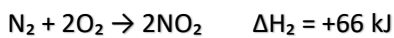
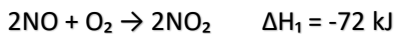
1^{ος} τρόπος:

$$\Delta H_1 = 2\Delta H_f(\text{NO}_2) - 2\Delta H_f(\text{NO}) - \Delta H_f(\text{O}_2)$$

$$-72 = 2 \cdot 33 - 2\Delta H_f(\text{NO}) \Rightarrow 2\Delta H_f(\text{NO}) = 138$$

$$\Delta H_{f(\text{NO})} = 69 \text{ kJ/mol}$$

2^{ος} τρόπος με νόμο Hess:

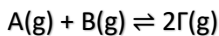
$$\Delta H_f(\text{NO}) = 138/2 = 69 \text{ kJ/mol}$$

γ) Αφαίρεση 3 mol NO_2 . Στη νέα ισορροπία ζητείται ο όγκος V' . Χρησιμοποιούμε $K_c = Q_c$ στη νέα ισορροπία:

$$2,5 = (1/V')^2 / ((4/V')^2 \cdot (4/V'))$$

$$V'/4^3 = 2,5 \Rightarrow V' = 160 \text{ L}$$

Δ2

α) Πίνακας μεταβολών:

mol	A	+	B	$\rightleftharpoons$	2Γ
Αρχικά	4		4		-
Μεταβολή	-x		-x		+2x
χρονική στιγμή t	4-x		4-x		2x

Από τα δεδομένα στη χρονική στιγμή t: $4 - x = 2$, άρα $x = 2 \text{ mol}$. Επομένως $[\text{A}] = [\text{B}] = 2/1 \text{ M}$ και $[\text{Γ}] = 4/1 \text{ M}$.

Για την ταχύτητα της αντίδρασης σχηματισμού του Γ:

$$v_1 = k_1[\text{A}][\text{B}]$$

$$2,56 \cdot 10^{-1} = k_1 \cdot (2/1) \cdot (2/1) \Rightarrow k_1 = 0,064 \text{ M}^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$$

Για την ταχύτητα της αντίστροφης αντίδρασης:

$$v_2 = k_2[\text{Γ}]^2$$

$$1,6 \cdot 10^{-2} = k_2 \cdot (4/1)^2 \Rightarrow k_2 = 0,001 \text{ M}^{-1} \cdot \text{min}^{-1}$$

Άρα:

$$K_c = k_1/k_2 = 0,064/0,001 = 64$$

β) Στη χημική ισορροπία:

mol	A	+	B	$\rightleftharpoons$	2Γ
Αρχικά	4		4		-
Μεταβολή	-γ		-γ		+2γ
Ισορροπία	4-γ		4-γ		2γ

$$K_c = 64 \Rightarrow (2\gamma/(4-\gamma))^2 = 64$$

$$2\gamma/(4-\gamma) = 8 \Rightarrow \gamma/(4-\gamma) = 4$$

$$\gamma = 16 - 4\gamma \Rightarrow 5\gamma = 16 \Rightarrow \gamma = 3,2 \text{ mol}$$

Άρα στη χημική ισορροπία:

Ουσία	mol στην ισορροπία
A	0,8 mol
B	0,8 mol
Γ	6,4 mol

Δ3

Συγκρίνονται δύο διαλύματα:

Διάλυμα	Βάση	c	[OH ⁻]
Δ ₁	CH ₃ NH ₂ στους θ°C	0,1 M	10 ⁻³ M
Δ ₂	NH ₃ στους 25°C	0,1 M	10 ⁻³ M

Η CH₃NH₂ είναι ισχυρότερη βάση από την NH₃ στην ίδια θερμοκρασία, διότι η ομάδα CH₃- έχει +I επαγωγικό φαινόμενο και αυξάνει την ηλεκτρονιακή πυκνότητα στο N.

$K_b(\text{CH}_3\text{NH}_2) > K_b(\text{NH}_3)$ στην ίδια θερμοκρασία

Αν $\theta = 25^\circ\text{C}$, θα ίσχυε $[\text{OH}^-]_{\Delta_1} > [\text{OH}^-]_{\Delta_2}$. Αν $\theta > 25^\circ\text{C}$, η K_b της CH₃NH₂ θα αυξανόταν ακόμη περισσότερο και θα είχαμε $[\text{OH}^-]_{\Delta_1} \gg [\text{OH}^-]_{\Delta_2}$.

Για να προκύπτει ίδια συγκέντρωση OH⁻ με το διάλυμα NH₃ στους 25°C, πρέπει η θερμοκρασία του διαλύματος CH₃NH₂ να είναι μικρότερη, ώστε να μειωθεί η K_b της.

$$K_b(\text{CH}_3\text{NH}_2, \theta < 25^\circ\text{C}) = K_b(\text{NH}_3, 25^\circ\text{C})$$

Συμπέρασμα: $\theta < 25^\circ\text{C}$.